

KNJIGA Z LESENIMI PLATNICAMI

Še zmeraj čutim toplino očetovega naročja in vidim gank, obdan s cvetličnimi koriti. Sredi cvetočih pelargonij, na klopci v očetovem naročju sedi punčka svetlih las, z rolico na glavi, speto z aluminijasto špango. Okrog njiju pa grmada knjig ter strgan karton, ki ga je malo prej dostavil poštar.

To je spomin na moj prvi stik s knjigo. Z iskricami v očeh sem poslušala zgodbice, ki mi jih je bral oče. Vedno znova in znova tako, da so mojim najljubšim pravljicam odpadle platnice. Oče jih je nadomestil z novimi, lesenimi. Kar iz ostankov suhega smrekovega lesa, ki ga je uporabljal pri svojem rokodelskem delu.

Knjige so me spremljale skozi vsa življenjska obdobja, kakor tudi Mariborska knjižnica. Vanjo sem se vpisala takoj po končani osnovni šoli, ko sem se iz vasi preselila v mesto. Takrat še ni bilo računalnikov, knjižničarke so ročno vodile evidenco. Knjižne police so bile lesene in knjig veliko manj kakor danes. V vsako je bil zataknjen evidenčni kartonček. Natančne, a prijazne knjižničarke so mi delovale stereotipno. Rada sem šla v knjižnico, kjer je dišalo po knjigah. Pravljice, zgodbice, poezijo in romane sem kmalu zamenjala za študijsko gradivo. Zmeraj sem našla čas za stikanje po policah, da je bilo nekaj branja tudi za dušo. Knjižnica mi je bila v uteho, v njej sem iskala zavetje pred mestnim vrvežem. V čitalnici sem premagovala domotožje in ob knjigah iskala domačnost.

Ko je prišlo obdobje računalnikov, interneta in rojstvo hišnega ter osebnega računalnika, nisem bila več rosno mlada. Treba je bilo v korak s časom. Željna računalniškega znanja sem se ob iztekajočem se tisočletju z vsemi štirimi vrgla v novo ero. Mislila sem, da bo šlo to kot po maslu s pomočjo sina, ki je študiral računalništvo. Kakšna zmota! Kot polit cucek sem bila, ko mi je fant zabrusil, da me pa on tega že ne bo učil. Da sem pismena in naj berem knjige za telebane, je še dodal. Jezna in užaljena sem vzrojila, da je komaj do sape prišel in mi obrazložil, da knjige s tem naslovom prav zares obstajajo. Našla sem jih v knjižnici, celo zbirko. Postopoma sem si izposojala vse te knjige ZA TELEBANE. Bile so mi v veliko pomoč za delo z računalnikom. In še veliko drugih sem prebrala. Zabavno je bilo, ko me je knjižničar kljub mojim letom nekega dne vprašal, ali študiram na fakulteti za računalništvo. Pravzaprav sem res kmalu za tem postala »študentka«, ampak na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Upokojitev je bila moja velika življenjska prelomnica. Obdobje, ko se mi je v trenutku vse obrnilo na glavo. Ostala sem brez sodelavcev in prijateljev, tudi

ptički so odleteli iz gnezda. Navajena dela z ljudmi sem kar naenkrat ostala sama. Za svoje dobro sem morala takoj ukrepati. Računalniška pismenost mi je bila v veliko pomoč. Po spletu sem iskala dejavnosti za seniorje in naletela na Knjižnični cikel Univerze za tretje življenjsko obdobje v Mariborski knjižnici. V prvem nadstropju Rotovškega trga 2 so se vrstila različna strokovna predavanja in še veliko drugih dejavnosti je bilo. Najbolj sem se razveselila krožka risanja in slikanja, saj sem že od otroštva sanjarila, da bom slikarka. Vodila ga je žal že pokojna Zora Brenčič Zalokar. Njena srčnost, čut za estetiko, dodelana risba in njeni vrhunski pasteli ter akvareli so name naredili velik vtis. Še danes jo omenjam na vsaki svoji likovni razstavi, toliko znanja mi je dala. Spomnim se večne prostorske stiske, ko smo se selili od prostorov na Rotovškem trgu do Knjižnice Tezno in Pobrežje. Njen krožek sem obiskovala do konca. Bili smo kot ena velika družina, z nekaterimi imam stike še sedaj.

Pokukala pa sem tudi v jezikovne tečaje in v krožek Potujemo po Sloveniji. Lepa in zanimiva izkušnja. Po vsakem srečanju smo se družili, šli na kavo in prijetno poklepetali. Sedaj je seveda teh krožkov še veliko več. Prav vsak lahko najde nekaj zase.

Za izpopolnjevanje slikarskega znanja sem obiskovala vse knjižnične enote Mariborske knjižnice, saj ni bilo na izbiro prav veliko gradiva na to temo. Sploh v slovenskem jeziku. Spomnim se dogodka, ko sem se nekega dne drenjala med tesnimi prehodi polic v Rotovski knjižnici. S police sem na tla dala kar cel meter knjig. Ker nihče ni mogel mimo, sem imela mir za izbiranje. Čepela sem tam in knjige o slikarskih tehnikah so me kar posrkale vase. Naenkrat mi je v nos udaril vonj po Ilirija kremi, tik pred nosom pa sem zagledala čevlje. Zelo velike, take klasične, črne z vezalkami. Zdrznila sem se, kajti lastnik le-teh je bil še večji.

»Was ist das? Platz bitte!« je izustil. S pogledom bi me lahko ubil.

»Oprostite!«

Vrnila sem mu prijaznejši pogled in se spraševala, kaj neki mu je, da se pači po nemško. Na videz sem ga namreč poznala, znani Mariborčan. Ritenško se je umaknil. Ko sem se zazrla nazaj v kup knjig, mi je bilo vse jasno. Večina naslovov je bila namreč v nemškem jeziku.

Marsikatero uro sem preživela tudi v čitalnici, kjer se je mešal vonj po svežem tisku in starih knjigah. Rada sem listala po revijah, si prepisala kak kuharski recept, nasvet za vzgojo rastlin ali kopirala kaj iz uradnih listov. Še danes hranim zvezek, v katerega sem si pred dvajsetimi leti zapisovala vse mogoče.

Ko je bila vzpostavljena knjižnična mreža COBISS, se je začela nova doba. Nič več drenjanja med policami, saj sem lahko knjige poiskala kar od doma. S pomočjo registracije in gesla sem lahko brskala po vseh knjižničnih enotah, jih rezervirala, si podaljševala rok izposoje ipd. Udobje z domačega kavča.

Prišel je čas, ko sem postala babica. Vnukinja je bila še v plenicah, ko sem jo že včlanila v Mariborsko knjižnico. Kako zelo ponosna je bila na to svojo prvo izkaznico. V Pionirski knjižnici Nova vas sem jo vodila skozi čarobni svet knjižničnih dogajanj. Hodili sva na ure pravljic in si izposojali igrače, zlasti didaktične. V tamkajšnji igralnici se je zelo rada igrala. Vsi tisti labirinti s kroglicami, pa velike hiše s stanovanjsko opremo in ogromne kocke za sestavljanje, to je bilo nekaj zanjo. Za domov sva si sposodili še risanke in knjige. Najraje je imela tiste o živalih in za ustvarjanje. Tudi kakšno odpisano ali izločeno knjigo sva kdaj kupili po simbolični ceni. Povedala sem ji prigodo iz mojega otroštva, o knjigi z lesenimi platnicami. Ko je nekega dne v Pionirski knjižnici Rotovž brskala po knjigah v velikem zaboju, je veselo pritekla k meni:

»Babi poglej, tvojo knjigo sem našla!«

Z iskrico v očeh mi jo je pomolila. Zahvalila sem se in jo nežno pobožala po ličkih. Zarosile so se mi oči, čeprav knjiga ni bila moja, temveč sodobna knjiga za malčke, cela iz lesa. Obudila mi je spomin na otroštvo in na lepe trenutke.

V knjižnicah je bilo zmeraj pestro. Vrstila so se razna srečanja, družabni in kulturni dogodki. Največkrat sem se jih udeležila v Enoti knjižnice Nova vas. Spomin na enega mi je še posebej drag. To je bila razstava slikarja, grafika in likovnega pedagoga Ervina Kralja. Bila sem na odprtju razstave njegovih grafik z bogatim kulturnim programom in s prijetnim druženjem. Življenje mine, ostanejo spomini in zapuščina.

Mariborska knjižnica. Nisem vedela, da se mi je v njej toliko dogajalo. Častitljivo Gospo, ki jih ob pisanju te moje zgodbe šteje okroglih sedemdeset, zelo spoštujem. Veliko mi je dala in mi v pravih trenutkih prišla naproti. Morda sem prav zato v Knjižnici Nova vas že dvakrat na ogled postavila svoja likovna dela - tudi tista, ki sem jih ustvarila v prvem likovnem krožku.

NAPISALA: Cvetka Vidmar